

Sygn. akt VII U 735/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarzabek

Protokolant: sekr. sąd. Monika Bąk-Rokicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 lutego 2016 r. w W.

sprawy D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową

na skutek odwołania D. S.

od następujących decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.:

z dnia 17 listopada 2012 roku, znak (...) -4/10/E

z dnia 13 marca 2015 roku, znak: (...) -4/10

- zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje D. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 1 listopada 2012 roku do dnia 1 listopada 2017 roku.

Sygn. akt VII U 735/15

UZASADNIENIE

W dniu 18 grudnia 2012 r. **D. S.** złożyła za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 17 listopada 2012 r., znak: (...) -4/10/E, mocą której organ ten odmówił odwołującej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Odwołująca zarzuciła decyzji błędne ustalenia faktyczne mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia poprzez przyjęcie, że była ona zdolna do pracy w związku z chorobą zawodową, podczas gdy od dnia stwierdzenia choroby zawodowej stan zdrowia odwołującej nie uległ zmianie.

W uzasadnieniu odwołania D. S. wskazała, że choroba na którą cierpi jest przewlekła, postępująca i brak jest postępów w dotychczasowym leczeniu. Odwołująca szczegółowo przedstawiła cały przebieg postępowania dotyczącego przyznaniu jej renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia złożenia wniosku

tj. 1 października 2012 r. Ponadto wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu chorób zakaźnych i medycyny pracy na okoliczność, że schorzenie na które cierpi powoduje u niej niezdolność do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 31 grudnia 2012 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania D. S. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że odwołująca pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, przyznaną na podstawie przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zbiegu z emeryturą.

W dniu 1 października 2012 r. odwołująca złożyła wniosek o ponowne ustalenie stopnia niezdolności do pracy i przedłużenie jej prawa do renty. W związku z powyższym wnioskiem odwołująca została skierowana na badania przez komisję lekarską ZUS, która orzeczeniem z dnia 15 listopada 2012 r. nie uznała jej za niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową. Na tej też podstawie organ rentowy wydał skarżoną decyzję, wskazując na jej prawidłowość oraz zgodność z prawem.

W dniu 20 kwietnia 2015 r. **D. S.** złożyła również odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 marca 2015 r., znak: (...) -4/10, mocą której organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 1 października 2014 r.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła takie same okoliczności stanu zdrowia jak wskazane w odwołaniu z dnia 18 grudnia 2012 r. podkreślając, że jej stan zdrowia nie uległ poprawie. Ponadto ubezpieczona zaznaczyła, że ustalenia komisji lekarskiej ZUS będącej podstawą wydania skarżonej decyzji całkowicie rozbiegają się z przedstawionymi organowi rentowemu kartami informacyjnymi z leczenia szpitalnego oraz wynika badań przeprowadzonych w 2014 r.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 12 maja 2015 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania D. S. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że w związku ze złożeniem przez odwołującą wniosku o ponowne ustalenie renty została skierowana na badania przez komisję lekarską ZUS, która orzeczeniem z dnia 15 listopada 2012 r. nie uznała jej za niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową. Na tej też podstawie organ rentowy wydał skarżoną decyzję, wskazując na jej prawidłowość oraz zgodność z prawem.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Sprawa z odwołania ubezpieczonej z dnia 18 grudnia 2012 r. została zarejestrowana i była prowadzona pod sygnaturą akt VII U 2067/12. W toku postępowania w tej sprawie Sąd Okręgowy ustalił następujące okoliczności:

Rozpoznając odwołanie D. S. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu chorób zakaźnych i medycyny pracy, celem ustalenia, czy schorzenie na które cierpi ubezpieczona powoduje u niej niezdolności do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, czy jest to niezdolność częściowa lub całkowita, a jeśli tak, to na jaki okres, ze szczególnym wskazaniem jaka jest data początkowa tej niezdolności (postanowienie z 07.01.2013 a.s.).

Biegli sądowi powołani przez Sąd Okręgowy w swojej opinii stwierdzili u odwołującej przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C, stan po przebytych wirusowym zapaleniu wątroby typu B, nadciśnienie tętnicze, stan po częściowej resekcji żołądka i uznali, że odwołująca jest nadal częściowo niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową na dalsze dwa lata (opinia łączna z 02.04.2013 r. k. 44-46 a.s.).

Organ rentowy odnosząc się do opinii biegłych przedstawił stanowisko Przewodniczącego Komisji Lekarskiej ZUS, który opinię biegłych przyjął do wiadomości nie kwestionując merytorycznie szeroko omówionego w uzasadnieniu opinii stanowiska biegłych. Na rozprawie w dniu 5 września 2013 r. odwołująca poparła swoje odwołanie nie wnosząc uwag do opinii biegłych powołanych w sprawie.

Wyrokiem z dnia 19 marca 2014 r. w sprawie VII U 2067/12 Sąd Okręgowy Warszawa Praga VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał D. S. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 1 listopada 2012 r. do dnia 1 listopada 2014 r. Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy powołał się na art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 12 ustawy o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, regulujących kwestię prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy ze względu na chorobę zawodową. Sąd Okręgowy znajdując oparcie w treści opinii biegłych podkreślił, że schorzenie na które cierpi odwołująca ma charakter przewlekły i postępujący, źle rokujący co do wyleczenia. W ocenie biegłych, których stanowisko Sąd Okręgowy w całości podzielił, choroba odwołującej wymaga maksymalnie oszczędnego trybu życia, unikania wysiłków, stresów, przestrzegania diety, leczenia hepatoprotekcyjnego. Z tych też względów Sąd Okręgowy uznał, że choroba zawodowa odwołującej ograniczyła jej zdolność do wykonywania pracy wymagającej sprawności fizycznej, długiego stania i koncentracji, co uzasadniało przyznanie jej prawa do renty od dnia wstrzymania przez organ rentowy świadczenia (wyrok Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie z 19.03.2014 r. z uzasadnieniem k. 83-86 a.s.).

Powyższy wyrok został zaskarżony przez stronę odwołującą w drodze apelacji, wniesionej dnia 29 kwietnia 2014 r. (apelacja organu rentowego k. 90-91 a.s.).

Wyrokiem z dnia 13 marca 2015 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd Okręgowy naruszył przepis art. 57 ust. 1 i art. 12 ustawy emerytalnej oraz art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy

o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych poprzez ustalenie niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, gdyż nie ustalił stopnia tej niezdolności. Ustalenie częściowej niezdolności do pracy zostało pominięte w sentencji zaskarżonego wyroku, jak też nie zostało poddane niezbędnej ocenie w uzasadnieniu wyroku. Tym samym Sąd Okręgowy naruszył przepis art. 447¹⁴ k.p.c., gdyż nie określając stopnia niezdolności do pracy nie rozpoznał tym samym istoty sprawy.

Sąd Apelacyjny przekazując sprawę Sądowi Okręgowemu wskazał na konieczność określenia w sentencji wyroku dotychczas pominiętego stopnia niezdolności do pracy i dokonania niezbędnej oceny prawnej w tym zakresie w motywach wyroku (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 13.03.2015 r. z uzasadnieniem k. 117-125 a.s.).

Po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sąd Okręgowy nadał sprawie sygn. VII U 896/15 i uzupełnił ustalenia stanu faktycznego o następujące okoliczności:

W okresie od 4 marca 2008 r. do 31 października 2012 r. D. S. była częściowo niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 30.09.2008 r. k. 9 a.r., z 10.10.2011 k. 225 a.r., z 16.09.2010 r. k. 191 a.r.).

W dniu 1 października 2012 r. D. S. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty

z tytułu niezdolności do pracy (wniosek o rentę k. 259 a.r.).

W toku postępowania wyjaśniającego przed organem rentowym odwołująca została skierowana na badanie do komisji lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 15 listopada 2012 r. uznała, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową. W oparciu o to orzeczenie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał skarżoną decyzję z dnia 17 listopada 2012 r., znak: (...) -4/10/E, mocą której odmówił odwołującej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 1 listopada 2012 r. (orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 15.11.2012 r. k. 274 a.r., skarżona decyzja ZUS z 17.11.2012 r. k. 275 a.r.).

D. S. złożyła odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego, inicjując tym samym postępowanie, któremu nadano sygn. akt 2067/12 (odwołanie z 18. (...). k. 2-5 a.s.).

Postanowieniem z dnia 9 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych K. G. (z zakresu medycyny pracy) oraz L. K. (1) (z zakresu chorób zakaźnych i wewnętrznych) na okoliczność, czy po dniu 1 listopada 2014 r. ubezpieczona była nadal niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu oraz na pozostałe okoliczności jak w postanowieniu Sądu z dnia 7 stycznia 2013 r. (postanowienie z 09.07.2015 r. k. 134 a.s.).

W uzupełnieniu opinii z dnia 27 października 2015 r. biegłe sądowe K. G. i L. K. (1) podtrzymały opinię z dnia 2 kwietnia 2013 r., zgodnie z której wnioskami odwołująca jest nadal częściowo niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową od 1 listopada 2012 r. do 1 listopada 2014 r., nie rokuje powrotu do pracy po przekwalifikowaniu ze względu na charakter schorzenia i źle rokuje w przedmiocie możliwości jej całkowitego wyleczenia. Biegłe wskazały również, że nie mogą się wypowiedzieć na okoliczność czy po dniu 1 listopada 2014 r. ubezpieczona była nadal niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, ponieważ nie było to przedmiotem postępowania o ustalenie niezdolności do pracy odwołującej ani postępowania apelacyjnego (uzupełnienie opinii z 01.10.2015 r. k. 155-156 a.s.).

Zastrzeżenia do powyższego uzupełnienia opinii pismem z dnia 24 listopada 2015 r. wniósł organ rentowy, utożsamiając swoje stanowisko ze stanowiskiem członka komisji lekarskiej J. S.. Członek komisji lekarskiej nie zgodził się z opinią biegłych wskazując, że w spornym okresie odwołująca nie była niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową (pismo organ rentowego z 24.11.2015 r. wraz ze stanowiskiem członka komisji lekarskiej ZUS k. 166-167 a.s.).

Na rozprawie w dniu 16 lutego na podstawie art. 219 k.p.c. zarządzono połączenie sprawy z odwołania D. S. prowadzonej pod sygn. akt VII U 896/15 do sprawy z odwołania ubezpieczonej toczącej się przed Sądem Okręgowym, prowadzonej pod sygn. akt VII U 735/15 w celu łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (protokół rozprawy z 16.02.2016 r.).

W toku postępowania w sprawie o sygn. akt VII U 735/15 Sąd Okręgowy ustalił następujące okoliczności:

W dniu 30 października 2014 r. D. S. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek o rentę k. 1-3 a.s.).

W toku postępowania wyjaśniającego przed organem rentowym odwołująca została skierowana na badanie do komisji lekarskiej ZUS, która orzeczeniem

z dnia 4 marca 2015 r. uznała, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową. W oparciu o to orzeczenie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał skarżoną decyzję z dnia 13 marca 2015 r., znak: (...) -4/10, mocą której odmówił odwołującej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 1 listopada 2012 r. (orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 04.03.2015 r. k. 22 a.r., skarżona decyzja ZUS z 13.03.2015 r. k. 23 a.r.).

Od powyższej decyzji organu rentowego D. S. złożyła odwołanie w dniu 20 kwietnia 2015 r., inicjując tym samym postępowanie, któremu nadano sygn. akt VII U 735/15 (odwołanie z 20.04.2015 r. k. 2-5 a.s.).

Postanowieniem z dnia 21 maja 2015 r. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu chorób zakaźnych, gastrologii, laryngologii i dermatologii celem ustalenia, czy odwołująca się jest zdolna czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres, oraz jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej to na czym ona polegała (postanowienie z 21.05.2015 r. k. 16 a.s.).

W opinii z dnia 23 czerwca 2016 r. biegły sądowy specjalista gastroenterolog dr. n. med. L. W. przedstawił historię schorzeń i leczenia odwołującej oraz dokonał jej oceny. Ponadto biegły przedstawił wyniki badania przedmiotowego, w trakcie którego ocenił ogólny stan zdrowia badanej jako dość dobry, z prawidłowym stanem odżywienia. Biegły rozpoznał również blizny pooperacyjne i stwierdził, że wątroba nie jest powiększona. W ocenie biegłego stan zdrowia odwołującej z przyczyny wyłącznie gastroenterologicznych nie uzasadnia uznania co najmniej częściowej niezdolności do pracy. Po 1981 r. nie występowały nawroty wrzodu trawiennego, a kamica pęcherzyka żółciowego przebiega bezobjawowo. Biegły wskazał również na konieczność oceny przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C przez biegłego specjalistę z zakresu chorób zakaźnych (opinia biegłego gastroenterologa z 23.06.2016 r. k. 25-26 a.s.).

W opinii łącznej z dnia 18 sierpnia 2015 r. sporządzonej przez biegłych sądowych lekarzy chorób zakaźnych i wewnętrznych dr n. med. J. P. oraz dermatolog dr n. med. I. J. biegli przedstawili historię choroby wątroby odwołującej i dokonali jej analizy. Biegły J. P. wskazał, że po przeprowadzeniu analizy dokumentacji medycznej oraz badania odwołującej nie znalazł on argumentów medycznych na poprawę zdrowia opiniowanej w zakresie przewlekłego WZW-C. Biegły wskazał, że przewlekłe zapalenie wątroby trwa nadal, co potwierdza obecność HCV w surowicy, wieloletnie podwyższenie poziomów transaminaz oraz dolegliwości wątroby. Nieskuteczność 12 tygodniowej terapii nie pozwoliła wyeliminować wirusa HCV z organizmu. Zdaniem biegłego istnieje duże prawdopodobieństwo, że zmiany morfologiczne wątroby – włóknienie i aktywność zapalna – nadal występują i są bardziej nasilone niż przed 7 laty, a rokowanie co do wyleczenia WZW-C jest niepomyślne. W opinii biegłego odwołująca nadal jest częściowo niezdolna do pracy na okres 3 lat w związku z chorobą zawodową. Z kolei biegła dermatolog I. J. nie stwierdziła żadnych chorób w zakresie swojej specjalności (opinia łączna z 18.08.2015 r. k. 58-59 a.s.).

Natomiast w opinii z dnia 8 października 2015 r. biegła sądowa specjalista laryngolog dr n. med. M. N. podkreśliła, że odwołująca nie posiada dokumentacji z leczenia laryngologicznego. W trakcie wywiadu odwołująca podała, że w 1983 r. miała tonsillektomię, a ponadto przed 2 laty miała ból ucha prawego a od 3 lat ma okresowy bezgłos. Aktualnie odwołująca nie skarży się na żadne dolegliwości.

W trakcie badania odwołującej biegła nie stwierdziła żadnych schorzeń laryngologicznych. W ocenie biegłej z punktu widzenia laryngologicznego odwołująca nie jest niezdolna do pracy. Jednocześnie biegłą wskazała, że odwołująca wymaga okresowej kontroli laryngologicznej i ewentualnej konsultacji foniatrycznej w przypadku nawracającego bezgłosu (opinia biegłej laryngolog z 08.10.2015 r.

k. 66 a.s.).

Zastrzeżenia do opinii biegłego specjalisty z zakresu chorób zakaźnych i wewnętrznych pismem z dnia 1 grudnia 2015 r. wniósł organ rentowy, utożsamiając swoje stanowisko ze stanowiskiem członka komisji lekarskiej J. S.. Członek komisji lekarskiej nie zgodziła się z opinią biegłych wskazując, że w spornym okresie odwołująca nie była niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową (pismo organ rentowego z 01.12.2015 r. wraz ze stanowiskiem członka komisji lekarskiej ZUS k. 86-87 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawach prowadzonych pod sygn. akt VII U 2067/12 – kontynuowanej po skierowaniu przez Sąd Apelacyjny do ponownego rozpoznania pod sygn. akt VII U 896/15 oraz VII U 735/15. W skład materiału dowodowego zebranego w obu sprawach obejmował dowody z dokumentów medycznych zawierających szczegółowy opis schorzeń i leczenia odwołującej, co stanowiło podstawę do wydania opinii przez biegłych w sprawie, jak również opinie rzeczonych biegłych o specjalności stosownej do charakteru schorzeń, na które cierpi lub cierpiała odwołująca.

Dowody z dokumentów nie były kwestionowane przez strony, a Sąd ocenił je jako wartościowe dowody w sprawie.

Sąd dopuścił przeprowadzenie w sprawie dowodów z opinii biegłych sądowych o specjalności z zakresu dermatologii, chorób zakaźnych i wewnętrznych, laryngologii, gastroenterologii oraz medycyny pracy. W ocenie Sądu, opinie sporządzone w toku niniejszego postępowania były co do zasady sporządzone w sposób prawidłowy, z uwzględnieniem stawianej przez Sąd tezy dowodowej. Biegli rozpatrywali przypadek schorzeń dolegających odwołującej obecnie oraz w przeszłości na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentów medycznych odwołującej oraz zgodnie z zakresem specjalizacji każdego z nich, co prowadziło do sformułowania jednoznacznych, klarownych wniosków. Co do zasady Sąd podzielił wnioski biegłych.

Sąd nie uwzględnił opinii uzupełniającej biegłych K. G. oraz L. K. (2) w zakresie, w jakim biegłe stwierdziły, że nie mogą się wypowiedzieć na okoliczność, czy po dniu 1 listopada 2014 r. ubezpieczona była nadal niezdolna do pracy. We wskazanym zakresie brak bowiem było informacji specjalnych, które Sąd mógł uwzględnić przy ustalaniu stanu faktycznego. W pozostałym zakresie Sąd uznał opinię za wiarygodną.

Zaznaczyć należy, że w toku postępowania organ rentowy wnosił zastrzeżenia zarówno co do opinii uzupełniającej z dnia 1 października 2015 r. oraz do opinii biegłego specjalisty w zakresie chorób zakaźnych i wewnętrznych z dnia 18 sierpnia 2015 r., powołując się na stanowisko członka Komisji Lekarskiej ZUS J. S. i wnosząc o przeprowadzenie dowodu z opinii innych biegłych niż ci, których wnioski były kwestionowane. Członek komisji w obu przypadkach powoływała się na te same okoliczności, wskazując, że odwołująca do pełnego wieku emerytalnego była uznawana za zdolną do pracy a renta jest ekwiwalentem finansowym za utraconą zdolność do pracy, tym samym do osiągnięcia zarobków, jakie dana osoba mogłaby przeciętnie osiągnąć w porównaniu z osobami, u których występujące schorzenia nie naruszają sprawności organizmu w znaczącym stopniu. Członek komisji lekarskiej wskazała również, że rozpoznanie choroby zawodowej nie oznacza niezdolności do pracy jakkolwiek wyznacza pewne profilaktyczne przeciwwskazania do pracy na określonych stanowiskach., a zgłaszane skargi i schorzenia nie są podstawą stwierdzenia niezdolności do pracy, lecz skutki tych schorzeń w postaci odpowiednio dużych upośledzeń funkcji organizmu. Dodatkowo członek komisji zaznaczyła, że ubezpieczona jest emerytką i pobiera świadczenie emerytalne, w związku z czym jest zrównana z osobami mającymi orzeczenie całkowitej niezdolności do pracy i w ogóle nie musi pracować, a ponadto w jej odwołująca wobec wieloletniego przebiegu schorzenia zaadaptowała się do choroby.

Sąd nie podzielił wątpliwości prezentowanych przez organ rentowy. Wskazać należy, że członek Komisji Lekarskiej ZUS nie przytoczył żadnych okoliczności bezpośrednio dotyczących stanu zdrowia odwołującej, które w sposób wyraźny kontestowałyby z kwestionowanymi wnioskami formułowanymi przez biegłych. J. S. słusznie podniosła, że ocena stanu zdrowia wnioskodawcy

z perspektywy jego możliwości do wykonywania pracy odbywa się pod kątem skutków jakie te schorzenia wywołują, a nie samych schorzeń, które wnioskodawcy dolegają, jednakże skutki takie zostały w toku postępowania wskazane już w opinii łącznej z dnia 2 kwietnia 2013 r. (k.44-46, sygn. VII U 896/15) przez biegłą L. K. (1), która podkreśliła ponadto, że pozostają one w ścisłym związku z chorobą zawodową na którą cierpi odwołująca. Na te same okoliczności wskazywał biegły J. P.; co prawda faktycznie nie wymienił on skutków schorzeń, jednakże formułując swój wniosek oparł na aktualnym stanie dokładnie tego samego schorzenia,

co wskazana wyżej biegła (tj. wirusowym zapaleniu wątroby typu C), jednocześnie zaznaczając, że stan zdrowia odwołującej nie uległ poprawie, co w sposób logiczny prowadzi do wniosku, że obecne skutki schorzenia są takie same, jeśli nie gorsze,

co w momencie ich poprzedniego rozpoznania. Zastrzeżenia organu rentowego również

w pozostałym zakresie nie stanowiły argumentacji na tyle przekonującej, by mogła skutecznie podważyć wnioski sformułowane przez biegłych. Okoliczność,

że odwołująca posiada prawo do emerytury, pobiera z tego tytułu świadczenie i –

jak wskazała członek Komisji Lekarskiej ZUS – nie musi pracować, nie jest jednoznaczny z tym, że odwołująca nie może się ubiegać prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy z powodu choroby zawodowej. Nic nie stoi bowiem na przeszkodzie, aby ubezpieczony posiadał prawa do różnych świadczeń z systemu zabezpieczeń społecznych; osobną natomiast kwestią – wykraczającą poza zakres orzekania Sądu w niniejszej sprawie – jest zbieg tych świadczeń i konieczność ustalenia które z nich ma pierwszeństwo i które z nich powinno być ubezpieczonemu wypłacane.

W tym stanie rzeczy Sąd na podstawie art. 217 § 3 k.p.c. oddalił wniosek organu rentowego z dnia 4 lutego 2016 r. o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych sądowych z zakresu chorób zakaźnych i wewnętrznych. Zastrzeżenia zgłoszone przez organ rentowy miały bowiem charakter polemiczny w stosunku do kwestionowanych opinii i nie zawierały żadnych istotnych argumentów przemawiających za dopuszczeniem kolejnego dowodu w sprawie. Wszelkie okoliczności sporne dotyczące aktualnego stanu zdrowia odwołującego zostały wyjaśnione w stopniu wystarczającym dla rozstrzygnięcia sprawy, a dalsze prowadzenie postępowania dowodowego było w takim stanie rzeczy bezprzedmiotowe i prowadziłyby do bezzasadnego wydłużenia postępowania. Warto w tym miejscu podkreślić, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 15 lutego 1974 r. (sygn. II CR 81/73) do dowodu z opinii biegłego nie mogą mieć zastosowania wszystkie zasady prowadzenia dowodów, w szczególności art. 217 § 1 k.p.c., a zatem sąd nie jest obowiązany dopuścić dowodu z opinii kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia nie jest korzystna dla strony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania ubezpieczonej D. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z dnia 17 listopada 2012 r., znak: (...) -4/10/E oraz z dnia 13 marca 2015 r., znak: (...) -4/10 były zasadne i podlegały uwzględnieniu.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy zważył, że w niniejszym postępowaniu doszło do połączenia spraw o sygn. akt VII U 896/15 oraz o sygn. akt VII U 735/15

do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Zaznaczenia wymaga, że w przypadkach obu spraw istota spory była tożsama, gdyż dotyczyła ustalenia, czy odwołująca od dnia 1 listopada 2012 roku pozostaje niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową.

W przypadku sprawy VII U 896/15 doszło do wydania przez Sąd Okręgowy wyroku zmieniającego skarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ten sposób, że D. S. przyznano prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 1 listopada 2012 r. do dnia 1 listopada 2014 r., przy czym orzeczenie to zostało uchylone wyrokiem Sądu Apelacyjnego

z dnia 13 marca 2015 r. i w konsekwencji sprawa została przekazana tutejszemu Sądowi do ponownego rozpoznania. Jak wynika z uzasadnienia ww. wyroku Sądu Apelacyjnego, Sąd ten nie kwestionował ustaleń stanu faktycznego dokonanych przez Sąd Okręgowy w pierwotnie prowadzonym postępowaniu, jak również zasadności uchylonego rozstrzygnięcia z perspektywy stwierdzenia, że odwołująca była niezdolna do pracy w okresie od 1 listopada 2012 r. do dnia 1 listopada 2014 r. Przyczyną uchylecia wyroku Sądu Okręgowego był brak określenia w sentencji oraz wskazania motywów w uzasadnieniu rozstrzygnięcia dotyczących kwestii stopnia stwierdzonej niezdolności do pracy. W wyniku powyższego, Sąd Apelacyjny przekazując sprawę Sądowi Okręgowemu zobowiązał go do określenia w sentencji wyroku dotychczas pominiętego stopnia niezdolności do pracy i dokonania niezbędnej oceny prawnej w tym zakresie w motywach wyroku.

Z tych też względów ponowne rozpoznanie Sądu Okręgowego ograniczało się w zasadzie do poczynienia ustaleń w zakresie stopnia niezdolności D. S. do pracy w związku z chorobą zawodową. Samo natomiast istnienie tej niezdolności po stronie odwołującej nie było przedmiotem rozważań Sądu, gdyż nie zostało zakwestionowane przez stronę skarżącą w treści apelacji z 25 listopada 2015 r. inicjującej postępowanie apelacyjne, jak również nie stanowiło przedmiotu rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego.

Przechodząc do rozważań Sąd Okręgowy zaznacza, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009r. Nr 167, poz. 1322 z późn. zm.) renta z tytułu choroby zawodowej przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy wskutek choroby zawodowej. Z kolei w myśl art. 17 ust. 1 powołanej powyżej ustawy przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2004roku, Nr 39, poz. 353 z późn. zm.), z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Co więcej, zgodnie z art. 58 powołanej ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w zakresie nieuregulowanym tą ustawą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa (t. j. Dz. U. z 2005 roku, Nr 31 poz. 267 z późn. zm.) oraz ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Z kolei w myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 1998 Nr 162 poz. 1118 – dalej jako ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W treści wskazanej powyżej regulacji zostały określone warunki konieczne do powstania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Warunki te muszą być spełnione łącznie.

Niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy emerytalnej). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania, co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej) (wyrok Sądu

Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 28 stycznia 2004 roku, II UK 222/03). Prawo do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy przysługuje zatem w wypadku wypełnienia wszystkich przesłanek z art. 57 pkt. 1 ustawy emerytalnej.

Przepis art. 12 powołanej wyżej ustawy rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy - całkowitą i częściową. Zgodnie z ust. 3 w/w przepisu częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2000 roku, II UKN 134/00 i z dnia 7 września 1979 r., II URN 111/79).

Jak była już o tym mowa powyżej, istotą sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy stan zdrowia D. S. na dzień złożenia ponownego wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy dnia 1 października 2012 r. uległ poprawie w stosunku do stanu poprzedniego i czy w związku z tym odwołująca wciąż jest niezdolna do pracy ze względu na chorobę zawodową. Ustalenie tej istotnej okoliczności wymagało zasięgnięcia informacji specjalnych z zakresu medycyny, w związku z czym w toku postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarza chorób zakaźnych i wewnętrznych, gastroenterologa, dermatologa, laryngologa oraz medycyny pracy.

Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, D. S. pracowała jako pomoc dentystyczna. W 2007 roku rozpoznano u odwołującej zakażenie wirusem HCV, który wywołał u niej wirusowe zapalenie wątroby typu C. Badania diagnostyczne przeprowadzone w Wojewódzkim Szpitalu (...) w W. w 2008 r. prowadziły do wykrycia w surowicy wirusa HCV o genotypie 1b, który jest oporny na leczenie. Choroba została uznana za zawodową z 20% stałym uszczerbkiem na zdrowiu. Z kolei wykonana w badaniu histopatologicznym biopsja wątroby wykazała przewlekłe zapalenie wątroby o miernym nasileniu aktywności zapalnej i włóknienia wątroby. W efekcie badań i rozpoznania schorzenia odwołująca została zakwalifikowana do leczenia przeciwwirusowego przy pomocy środków farmakologicznych w postaci leków Interferon oraz Ribawiryna, które prowadzono przez 12 tygodni. Kuracja została przerwana po około 2 tygodniach leczenia z powodu złej tolerancji leków przez odwołującą; w efekcie ich zażywania występowały stany gorączkowe, chudnięcie oraz silne bóle mięśni.

Jak wynika z opinii biegłych K. G. (medycyna pracy) oraz L. K. (3) (choroby zakaźne i wewnętrzne), stan zdrowia odwołującej

w związku z wirusowym zapaleniem wątroby typu C od momentu rozpoznania schorzenia nie uległ poprawie. Świadczą o tym zawarte w dokumentacji medycznej wyniki kontrolnych badań biochemicznych odwołującej, które wskazywały na niewielkie podwyższenia transaminaz, co stanowi dowód na utrzymywanie się tego schorzenia. Biegłe zgodnie stwierdziły, że choroba na którą cierpi odwołująca ma charakter przewlekły i postępujący, jak również, że stan schorzenia nie rokuje poprawy.

Jak wynika z wniosków biegłych choroba na którą cierpi odwołująca skutkuje ogólnym osłabieniem odwołującej, szybszym męczeniem się przy wysiłku fizycznym, zaburzeniami koncentracji. W opinii łącznej dnia 2 kwietnia 2013 r. biegłe wskazały,

że w związku z chorobą odwołująca wymaga maksymalnie oszczędzającego trybu życia, unikania wysiłku fizycznego oraz stresu, przestrzegania diety oraz leczenia hepatoprotekcyjnego. Wskazane okoliczności prowadziły do uznania odwołującej

za nadal częściowo niezdolną do pracy na okres dwóch lat.

Wnioski biegłych zostały potwierdzone przez biegłego dra J. P.

w opinii z dnia 18 sierpnia 2015 r., który bazując na uzupełnionej dokumentacji medycznej odwołującej (karty informacyjne z leczenia szpitalnego oraz badania przeprowadzone w 2014 r.) również stwierdził, że obecnie zmiany morfologiczne wątroby w postaci włóknienia tkanki oraz aktywności zapalnej nadal postępują i są bardziej nasilone niż w momencie ich zdiagnozowania. Powołanie się przez biegłego na dolegliwości wątroby, mające świadczyć o ciągłej obecności wirusa HCV prowadzą do wniosku, zgodnie z którym wskazywane przez biegłego w opinii z dnia 2 kwietnia 2013 r. skutki choroby wciąż istnieją, a nawet są bardziej nasilone, skoro choroba ma charakter postępujący. W ocenie biegłego stan zdrowia odwołującej, na moment sporządzenia opinii, uzasadnia stwierdzenie, zgodnie z którym odwołująca jest nadal niezdolna do pracy – na okres 3 lat.

Na tle przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego nie sposób podzielić stanowisko organu rentowego w zakresie stanu zdrowia odwołującej oraz jego wpływu na jej zdolność do pracy. Opinie biegłych sądowych, które Sąd uznał w całości za wiarygodne, w szczególności specjalistów z zakresu chorób zakaźnych i wewnętrznych, prowadziły do sformułowania wniosku, zgodnie z którym stan zdrowia odwołującej od momentu zdiagnozowania występowania u niej wirusowego zapalenia wątroby typu C, mimo licznej hospitalizacji oraz ciągłemu pozostawaniu pod kontrolą specjalistów, ulegał stałemu pogorszeniu. W tym kontekście zaznaczenia wymaga, że stanowisko lekarza orzecznika oraz komisji lekarskiej ZUS w przedmiocie stwierdzenia zdolności do pracy odwołującej jest niezrozumiałe, skoro z dokumentacji medycznej wyraźnie wynika, że choroba na którą cierpi odwołująca nie rokuje żadnej poprawy, a stan jej zdrowia, między innymi w związku z ograniczeniem możliwości stosowania leczenia farmakologicznego przy pomocy powszechnie używanych środków takich jak Interferon i Ribawiryne, prawdopodobnie stale będzie ulegał pogorszeniu.

W tych okolicznościach w ocenie Sądu nie sposób uznać, że odwołująca jest w pełni zdolna do pracy, gdyż opisywane schorzenie oraz jego skutki skutecznie utrudniają wykonywanie przez odwołującą pracy zgodnej z posiadanymi przez nią kwalifikacjami. Przed pierwotnym orzeczeniem niezdolności do pracy w roku 2008 roku D. S. pracowała jako pomoc dentystryczna, co stanowi pracę o charakterze mieszanym, fizyczno-umysłowym. Tymczasem jak wynika z opinii biegłych powołanych w sprawie, odwołująca powinna prowadzić oszczędny tryb życia i nie podejmować zbędnego wysiłku fizycznego. Nadto ogólne zmęczenie oraz obniżenie koncentracji towarzyszące zdiagnozowanej u ubezpieczonej chorobie nie pozostają bez wpływu na jej zdolność do wykonywania pracy umysłowej. Z tych też względów Sąd uznał, że odwołująca jest na tyle ograniczona w możliwości wykonywania pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami, że uzasadnia to stwierdzenie częściowej niezdolności do pracy.

Sąd oparł się na regulacji art. 129 ustawy o emeryturach i rentach, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Jak wynika z ustaleń stanu faktycznego, zgodnie z decyzjami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych częściowa niezdolność do pracy w związku z chorobą zawodową odwołującej trwała do dnia 1 listopada 2012 r. Stan zdrowia odwołującej nie uległ poprawie mimo długotrwałej konsultacji w poradniach specjalistycznych oraz podjętych prób leczenia. Biegli powołani w sprawie byli zgodnie co do długotrwałego charakteru częściowej niezdolności do pracy odwołującej; biegłe K. G. oraz L. K. (3) wskazały na zasadność orzeczenia trwania częściowej niezdolności przez okres dwóch lat od daty wstrzymania świadczenia rentowego (tj. od dnia 1 listopada 2012 r.), co zostało uwzględnione przez Sąd Okręgowy wyroku pierwotnie wydanym w niniejszej sprawie. Z kolei biegły J. P. zaznaczył, że na dzień wydania opinii częściowej niezdolności do pracy trwa nadal na okres kolejnych trzech lat. Stąd też Sąd uznał za zasadne przyjęcie, że częściowa niezdolność do pracy odwołującego ma charakter ciągły po dacie 1 listopada 2012 r. i trwa nadal do 1 listopada 2017 r.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględnił odwołania D. S. od decyzji organu rentowego z dnia 17 listopada 2012 r., znak: (...) -4/10/E oraz

z dnia 13 marca 2015 r., znak: (...) -4/10 i orzekając co do istoty zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 listopada 2012 r. i trwa nadal do 1 listopada 2017 r.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego.

K.S.